

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ховд сумын сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2025 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХОА-2026/083/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2026 он</p>	<p>Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: boldbaatarkh@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг:tsetsegsurena@audit.gov.mn Аудитор: У.Батчимэг Утас:70432545 Цахим хаяг: batchimegu@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	2
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (төгрөгөөр).....	6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан..... (төгрөгөөр)	8
3.АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	10
3.1 Зөвлөмж	10
4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	12
5. ТӨСВИЙН ЗАХИРАГЧИЙН АНГИЛЛААР АУДИТАД ХАМРАГДСАН БАЙДАЛ БА САНАЛ ДҮГНЭЛТИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	13

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УИХ	Улсын их хурал
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ЦТХ	Цахилгаан түгээх сүлжээ
ХХК	Хязгаарлагдмал хувьцаат компани
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ОНХО	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд аймаг
Утас/Факс: (976)-7043-3061
Email: khovd@audit.gov.mn

ХОВД.02.02.№ 38
танай ХОВД.01.16.№ 2/19 -Т

ХОВД СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН ДАРГА Х.ӨНЕРХАН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Ховд сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Ховд сумын Засаг даргын тамгын газар нь төрийн албан хаагчдын сургалтын хөтөлбөр, төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрүүдийг боловсруулан батлуулсан, тайлант онд төсөв 3 удаа хасах тодотгол хийсэнтэй холбоотой байгууллагад тайлант онд 15,862.1 мянган төгрөгийн өр төлбөр үүссэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Ховд сумын ЗДТГ-т 2025 онд хөрөнгөөр оруулалтаар нийт 393.5 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө үнэ төлбөргүйгээр бүртгэсэн, худаг засвар, авто зам, гэрэлтүүлгийн ажлуудыг хүлээн авсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

8426050032

Аудитыг гүйцэтгэхэд материаллаг буруу эрсдэлийн үнэлгээ өндөр, тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно. Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө 7 зорилтын хүрээнд 71 арга хэмжээг төлөвлөн сумын Засаг дарга 97.6 хувиар дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>82,894,860.00</u>	<u>117,522,160.00</u>
33	АВЛАГА	2,075,310.00	5,604,710.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	2,075,310.00	5,604,710.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	80,819,550.00	111,917,450.00
354	Хангамжийн материал	74,152,550.00	105,250,450.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1,011,160.00	584,310.00
35420	Аж ахуйн материал	70,259,390.00	104,109,140.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,882,000.00	557,000.00
35600	Мал амьтад	6,667,000.00	6,667,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>3,816,562,824.74</u>	<u>3,880,887,836.91</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,816,562,824.74	3,880,887,836.91
392	Биет хөрөнгө	3,779,405,699.74	3,843,843,211.91
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,484,530,095.90	1,489,386,345.90
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(240,943,972.92)	(280,773,552.08)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	379,748,950.00	379,748,950.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(117,305,671.95)	(177,486,088.73)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	221,212,306.00	224,281,467.93
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(124,333,858.09)	(151,161,185.46)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	67,187,694.99	65,995,644.99
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(19,862,931.48)	(24,322,291.80)
39209	Зам, гүрийн байгууламж	494,267,794.00	622,623,491.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(135,840,213.21)	(164,157,984.90)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,100,000.00	1,100,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	2,732,007,371.33	2,981,676,019.45
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(962,361,864.83)	(1,123,067,604.39)
393	Биет бус хөрөнгө	37,157,125.00	37,044,625.00
39301	Программ хангамж	2,157,000.00	1,200,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,903,875.00)	(1,059,375.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	36,904,000.00	36,904,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>3,899,457,684.74</u>	<u>3,998,409,996.91</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	=	<u>15,862,100.25</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	15,862,100.25
413	Өглөг	-	15,862,100.25
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	12,080,500.00
4136	Бусад өглөг	-	3,781,600.25
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	3,781,600.25
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>3,899,457,684.74</u>	<u>3,982,547,896.66</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,899,457,684.74	3,982,547,896.66
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	316,383,597.00	316,383,597.00
51101	Өмч: - төрийн	316,383,597.00	316,383,597.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,453,449,886.64	3,533,965,636.63
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,453,449,886.64	3,453,449,886.64
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	83,090,211.92
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	129,624,201.10	129,624,201.10
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>3,899,457,684.74</u>	<u>3,998,409,996.91</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,503,114,982.98	1,458,835,597.05
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	531,338,274.98	425,172,395.12
120	Нийтлэг татварын бус орлого	531,338,274.98	425,172,395.12
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	120,000.00	432,000.00
120004 1	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	120,000.00	432,000.00
120005	Түрээсийн орлого	886,000.00	1,520,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого -Үндсэн хөрөнгө	522,337,774.98	396,144,857.05
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого -Бараа материал	7,994,500.00	29,650,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	971,776,708.00	1,031,088,740.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	14,242,808.00	6,396,740.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,157,968.00	1,720,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,148,240.00	2,235,340.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,936,600.00	2,441,400.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	957,533,900.00	1,024,692,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	957,533,900.00	1,024,692,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,271,410,843.88	1,375,745,385.13
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,271,410,843.88	1,375,745,385.13
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,209,027,726.87	1,348,341,697.45
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	666,050,566.00	783,573,980.40
210101	Үндсэн цалин	369,350,673.00	397,000,384.00
210102	Нэмэгдэл	248,008,193.00	338,221,996.40
210104	Урамшуулал	17,011,700.00	17,938,800.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31,680,000.00	30,412,800.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	81,950,441.59	99,898,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	56,187,072.09	67,931,200.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,717,857.37	7,991,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,502,569.91	3,995,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,243,724.94	3,995,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,299,217.28	15,983,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	51,381,081.40	51,373,359.92
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,088,743.40	7,392,757.92
210302	Түлш, халаалт	45,292,338.00	43,980,602.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	31,136,708.00	42,786,350.00
210401	Бичиг хэрэг	3,254,400.00	3,327,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	24,529,008.00	18,775,600.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,353,300.00	3,514,950.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	17,168,400.00
2105	Нормативт зардал	553,700.00	140,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	553,700.00	140,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,126,700.00	2,119,600.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	317,000.00	370,200.00
210604	Урсгал засвар	1,809,700.00	1,749,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,918,500.00	8,780,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,918,500.00	8,780,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	46,262,034.00	10,239,562.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	44,471,640.00	9,303,638.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	346,000.00	346,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	250,000.00	225,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	34,000.00	34,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	918,000.00	89,000.00
210807	Газрын төлбөр	242,394.00	241,924.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	322,647,995.88	349,429,845.13
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	23,563,300.00	17,610,000.25
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	297,600,695.88	331,819,844.88
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	62,383,117.01	27,403,687.68
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	51,131,936.00	1,219,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,745,000.00	1,219,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	11,251,181.01	26,184,687.68
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,251,181.01	26,184,687.68
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>231,704,139.10</u>	<u>83090211.92</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>231,704,139.10</u>	<u>83090211.92</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(ТӨГРӨГӨӨР)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>999,774,458.00</u>	<u>1,035,116,050.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,006,000.00	1,952,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,006,000.00	1,952,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	120,000.00	432,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	120,000.00	432,000.00
120005	Түрээсийн орлого	886,000.00	1,520,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	998,768,458.00	1,033,164,050.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	41,234,558.00	8,472,050.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,157,968.00	1,720,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,148,240.00	2,235,340.00

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	28,928,350.00	4,516,710.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	957,533,900.00	1,024,692,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	957,533,900.00	1,024,692,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	982,282,758.00	1,035,116,050.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	982,282,758.00	1,035,116,050.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	917,824,330.99	1,002,263,652.32
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	664,883,607.59	783,573,980.40
210101	Үндсэн цалин	357,857,607.59	397,000,384.00
210102	Нэмэгдэл	258,334,300.00	338,221,996.40
210104	Урамшуулал	17,011,700.00	17,938,800.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31,680,000.00	30,412,800.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	83,117,400.00	99,898,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	56,519,900.00	67,931,200.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,649,400.00	7,991,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,675,000.00	3,995,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,974,300.00	3,995,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,298,800.00	15,983,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	51,381,081.40	51,373,359.92
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,088,743.40	7,392,757.92
210302	Түлш, халаалт	45,292,338.00	43,980,602.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	31,136,508.00	14,524,850.00
210401	Бичиг хэрэг	3,254,400.00	2,316,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	24,528,808.00	8,693,100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,353,300.00	3,514,950.00
2105	Нормативд зардал	553,700.00	140,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	553,700.00	140,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,390,700.00	1,078,600.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	317,000.00	189,000.00
210604	Урсгал засвар	2,073,700.00	889,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,918,500.00	7,220,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,918,500.00	7,220,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	49,912,234.00	9,768,462.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48,071,840.00	8,832,538.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	346,000.00	346,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	300,000.00	225,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	34,000.00	34,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	918,000.00	89,000.00
210807	Газрын төлбөр	242,394.00	241,924.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,530,600.00	34,685,400.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	26,046,600.00	34,685,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	64,458,427.01	32,852,397.68

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	51,131,936.00	1,063,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,745,000.00	1,063,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,075,310.00	5,604,710.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,075,310.00	5,604,710.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	11,251,181.01	26,184,687.68
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,251,181.01	26,184,687.68

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	316,383,597.00	129,624,201.10	3,221,745,747.54	3,667,753,545.64
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	316,383,597.00	129,624,201.10	3,221,745,747.54	3,667,753,545.64
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	231,704,139.10	231,704,139.10
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	316,383,597.00	129,624,201.10	3,453,449,886.64	3,899,457,684.74
2025 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	316,383,597.00	129,624,201.10	3,453,449,886.64	3,899,457,684.74
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	316,383,597.00	129,624,201.10	3,453,449,886.64	3,899,457,684.74
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	83,090,211.92	83,090,211.92
2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	316,383,597.00	129,624,201.10	3,536,540,098.56	3,982,547,896.66

2.5 Аудит хийсэн төвсийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,013,288,800.00	998,939,312.32
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,013,288,800.00	998,939,312.32
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,012,225,600.00	997,876,312.32
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	799,190,900.00	783,573,980.40
210101	Үндсэн цалин	404,126,600.00	397,000,384.00
210102	Нэмэгдэл	338,222,000.00	338,221,996.40
210104	Урамшуулал	26,429,500.00	17,938,800.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	30,412,800.00	30,412,800.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	99,898,700.00	99,898,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	67,931,200.00	67,931,200.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,991,900.00	7,991,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,995,900.00	3,995,900.00

210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,995,900.00	3,995,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,983,800.00	15,983,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	58,916,600.00	51,373,359.92
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,986,100.00	7,392,757.92
210302	Түлш, халаалт	47,130,500.00	43,980,602.00
210303	Цэвэр, бохир ус	800,000.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	13,872,000.00	13,871,900.00
210401	Бичиг хэрэг	2,317,000.00	2,316,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	8,040,300.00	8,040,150.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,514,700.00	3,514,950.00
2105	Нормативд зардал	140,500.00	140,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	140,500.00	140,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	352,300.00	1,078,600.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	61,100.00	189,000.00
210604	Урсгал засвар	291,200.00	889,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,220,200.00	7,220,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,220,200.00	7,220,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,602,100.00	8,126,072.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,665,900.00	7,190,148.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	346,000.00	346,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	225,000.00	225,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	34,000.00	34,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	89,200.00	89,000.00
210807	Газрын төлбөр	242,000.00	241,924.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,032,300.00	32,593,400.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,032,300.00	32,593,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,063,200.00	1,063,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,063,200.00	1,063,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,063,200.00	1,063,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,025,297,000.00	998,939,312.32
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,024,692,000.00	998,507,312.32
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,024,692,000.00	998,507,312.32
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	605,000.00	432,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	605,000.00	432,000.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	28.00	28.00
620001	Удирдах ажилтан	8.00	8.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11.00	11.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	2.00	2.00
620004	Гэрээт ажилтан	7.00	7.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	9,992,050.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	9,992,050.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,387,340.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	652,950.00
210402	Тээвэр, шатахуун	652,950.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,642,390.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,642,390.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,092,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,092,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,604,710.00
213405	Нэмэлт санхүүжилтийн төвлөрүүлэг шилжүүлэг	5,604,710.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	8,472,050.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	8,472,050.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХерөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,720,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,235,340.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,516,710.00

3.АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 44,792.1 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 17,168.4 мянган төгрөгийн бүртгэл тайлагналын алдаа¹-г залруулж, баталгаажуулав. Үүнд:

- Бараа материал актлахдаа 17,168.4 мянган төгрөгийн зардлын дансны ангилал буруу бүртгэсэн;

Залруулагдаагүй нийт 27,018.7 мянган төгрөгийн зөрчлөөс эдийн засгийн ангилал хооронд журнал бичсэн зөрчил нь материаллаг бус алдаа тул үлдэх 7,272.0 мянган төгрөгийн зөрчил нь тогтоосон ерөнхий материаллаг байдлын түвшнээс бага байгаа тул “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн.

Аудитаар нийт 27,018.1 мянган төгрөгийн 2 зөрчил² илэрснээс, 27,018.7 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмж өгсөн.

3.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.2.1 Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Дансны эдийн засгийн ангилал хооронд дансны залруулгын бичилт гүйлгэн журнал бичилт хийсэн нь Төсвийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2-д “Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохгүй бөгөөд тухайн үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд

¹ Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлтөд гарсан алдааг алдаа гарсан шалтгаан, залруулах аргыг тодорхой тусгасан баримт, тайланг үндэслэн залруулах бөгөөд зөвшөөрсөн болон залруулаа хийсэн албан тушаалтан гарын үсэг зурж баталгаажуулна

төвлөрүүлнэ”, 45.2.1-д “нэгжид ногдох норм, нормативаар тооцон төсвийг нь баталсан ба гүйцэтгэл нь анх тооцсон нэгжийн тоо хэмжээнээс бага бол”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18.1-т “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” гэсэн заалтуудыг мөрдөөгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Эдийн засгийн ангилал хооронд журналын бичилт хийдэг зөрчлийг таслан зогсоож төрийн сангийн үйл ажиллагааны журмыг мөрдөн ажиллах

3.2.2 Бараа материалын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Үндсэн хөрөнгө болон бараа материалын тооллогыг үнэн зөв, чанартай зохион байгуулаагүйгээс шалтгаалан бараа материалын данс бүртгэлд бүртгэлтэй 6,667.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй мал, амьтад бодитоор оршин байхгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1-т “Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллого хийх зохион байгуулалтын асуудлыг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, ерөнхий нягтлан бодогч нар хариуцна.”, 12.2-т “Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллогыг дараах тохиолдолд заавал хийнэ, НББ-ийн 20.2.6-т “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Бодитоор оршин байхгүй мал амьтадыг бүртгэлийг журмын дагуу тоолж, бүртгэлд үнэн зөв тусгах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэж заасны дагуу зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг 2026 оны 03 дүгээр сарын 03-ны өдрийн дотор fas.audit.mn системд тайлагнан ажиллана уу.

Шийдвэрийн хэрэгжилтийг бүрэн хангуулж биелэлтийг Fas.audit.mn цахим системд нотлох баримтын хамт тайлагнан, Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын байгууллагад 2026 оны 05 дүгээр сарын 29-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

4.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бараа материалын эхний үлдэгдлийг актлахдаа бусад зардлын дансанд бичилт хийсэн	1	17,168.4	1	17,168.4			1	17,168.4	-	-
Дүн	1	17,168.4	1	17,168.4			1	17,168.4		

4.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дансны эдийн засгийн ангилал хооронд дансны залруулгын бичилт гүйлгэн журнал бичилт хийсэн зөрчил илэрлээ,	1	20,351.7					1	20,351.7
Үндсэн хөрөнгө болон бараа материалын тооллогыг үнэн зөв, чанартай зохион байгуулаагүйгээс шалтгаалан бараа материалын данс бүртгэлд бүртгэлтэй зарим мал, амьтад бодитоор оршин байгаа эсэхийг баталгаажуулаагүй бөгөөд бодитоор байхгүй болсон мал амьтдыг данс бүртгэлээс тухай үед нь хасаагүй байна	1	6,667.0					1	6,667.0
Дүн	2	27,018.7			-	-	2	27,018.7

5. ТӨСВИЙН ЗАХИРАГЧИЙН АНГИЛЛААР АУДИТАД ХАМРАГДСАН БАЙДАЛ БА САНАЛ ДҮГНЭЛТИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			